

Бошков Андрій

ПАНДЕМІЯ «COVID-19» ЯК ГЛОБАЛЬНЕ ЯВИЩЕ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ГЛОБАЛІЗАЦІЮ

У всі періоди свого розвитку людство стикається з багатьма проблемами, які мають неабиякий вплив на розвиток суспільства. Серед таких глобальних проблем особливе місце займає проблема пандемії. Протягом багатьох століть людство зазнало чимало пандемій, які вплинули на всі сфери людського життя, це передусім чума «Чорна смерть» (1346-1353), холера (1852-1860) пандемія грипу (іспанка) (1918-1920) та інші. У контексті зазначеної проблематики ми звернулися до розгляду проблеми пандемії «COVID-19» та її впливу на глобалізацію.

Питання пандемії досліджується багатьма вченими у різних сферах життя, особливо медицини (епідеміологами), лінгвістиці, іноді держслужбовцями.

Під поняттям «пандемія» розуміється епідемія, що охоплює населення цілої області, країни або низки країн [2]. Основними характеристиками пандемії є наявність захворювання, яке має масовий характер, і його широка розповсюдженість по всьому світу [6].

Коронавірус або COVID-19 є новою формою вірусу, який раніше не був виявлений в організмі людини. Коронавіруси є зоонозними і є великим сімейством вірусів, які викликають хвороби, починаючи від звичайної застуди і закінчуючи більш важкими захворюваннями, такими як MERS та ГРВІ [5].

Коронавірусна пандемія, розпочавшись в грудні 2019 року у Китаї, набула свого швидкого

розповсюдження уже за декілька місяців, охопивши всі країни Європи та інших континентів. Все це мало неабиякий вплив на розвиток процесів глобалізації. Карантинні обмеження сприяли закриттю магазинів, ресторанів, ринків, закладів освіти, які у свою чергу вплинули на розвиток економіки усього світу.

Серед найбільш постраждалих від коронавірусу сфер людської діяльності опинилися:

- туризм й гостинність. Обмеження на пересування;
- сфера зайнятості населення. Підвищення рівня безробіття у глобальному масштабі;
- побутові послуги;
- авіасполучення та транспорт;
- торгівля.

Як зазначає Максимова О. В. процеси глобалізації та наявність проблем світової економіки були накопиченні ще задовго до пандемії коронавірусу, однак саме початок пандемії слугував поштовхом для їх розкриття й необхідності їх вирішення [1; с.87]

Розглядаючи пандемію COVID-19 у порівнянні її з пандеміями минулих років, слід зауважити, що людство протягом свого розвитку зіткнулося з різними захворюваннями – пандемії чуми, віспи, грипу, іспанки, однак на відміну від сучасної пандемії тогочасний етап розвитку глобалізації стримував розповсюдження захворювань. Проблеми системи охорони здоров'я не виходили за межі регіонів. Стримуючими факторами поширення будь-яких хвороб, в тому числі і інфекцій, до кінця XIX ст. були відносно незначні контакти і невелика швидкість переміщення значних мас людей на далекі відстані. З початком етапу фундаментальної глобалізації

– економіка й політика стають базовими сферами суспільного життя, глобальним явищем. Розвиток економічних зв'язків між країнами, науково-технічний прогрес, розвиток машинобудування, авіації – все це сприяло розповсюдженню процесу глобалізації у всі сфери людського життя. Можливість спілкування на дальній дистанції, активні переїзди, контакти з іншими країнами стають і джерелом передачі не лише наукового, філософського знання, а й розповсюдження хвороби на дальні дистанції. Тим самим і відбувається розповсюдження хвороби на земній кулі. Як показала пандемія іспанки 1918-1921 років проблема системи охорони здоров'я не втрачає своєї актуальності [4; с.117]. Пандемія COVID-19 розкрила наявність суттєвих проблем у сфері охорони здоров'я в масштабному плані, неспроможність розвинутих країн протистояти розповсюдженню коронавірусної інфекції.

Пандемія коронавірусу показує, що сучасний стан розвитку глобалізації потребує нових технологій взаємодії як на регіональному так і на міжнародному рівні. Поступово вбачається й позитивна динаміка впливу пандемії на розвиток економічних зв'язків між країнами. Впровадження нових технологій цифрової комунікації сприяє тому, що компанії починають оволодівати дистанційними методами роботи, які не передбачають контакти з людьми вживу, що й сприяє зменшенню захворюваності населення [1].

Однак значний розвиток ІТ-індустрії є не єдиним позитивним наслідком пандемії COVID-19. Важливим також є приріст уваги суспільства до сфери фармакології, біоінженерії, медичних досліджень [1; с.88].

Пошук вакцини, яка б допомогла у боротьбі з коронавірусною інфекцією сприяв широкомасштабній роботі у сфері фармакології у багатьох високо розвинутих країнах світу: США, Китаї, Росії, Великобританії, Франції, Швеції та ін. Через 9 місяців країни заявили про створення перших вакцин таких як: Astra Zeneca, Pfizer, Sputnik V, Moderna, які активно використовуються для щеплення населення [6].

Якісні зміни відбуваються й в сфері торгівлі, яка дуже сильно постраждала від початку пандемії. В період вимушених обмежень Інтернет-торгівля фактично не постраждала від наслідків пандемії у порівнянні з традиційними закритими пунктами торгівлі. Відомі світові компанії Amazon, eBay, Dollar General, в Україні Glovo, Rozetka та інші отримали велику кількість заказів онлайн, що сприяло їх розвитку та збільшенню прибутку [1].

Неабияких значних змін набула й сфера освіти, через закриття закладів освіти змінилися й умови освітнього процесу, який вимушено було проведено в онлайн-форматі. Свого розвитку набули такі онлайн-платформи як ZOOM, Microsoft Teams, Google Classroom, які широко використовуються викладачами різних країн для здійснення освітнього процесу. Тим самим змінилася позиція викладача, він перестає бути «джерелом знання», а стає організатором процесу дослідження, пошуку й переробки інформації, створенню творчих робіт [3]. Комп'ютеризація процесу навчання під час пандемії сприяла можливості проведення не лише занять в онлайн форматі без відвідування закладів освіти, а й тому, що з'явилася можливість проведення онлайн-зустрічей світового масштабу. Онлайн-конференції щодня

проводяться у різних сферах людського життя, вони дають змогу представникам різних професій ефективно взаємодіяти з іншими країнами, сприяють розвитку міжнародних відносин, поширенню наукової думки.

Отже, пандемія COVID-19 має значний вплив на процеси глобалізації не лише у негативному відношенні, а й в позитивному. Саме пандемія COVID-19 стала переломним моментом прискорення процесів глобалізації й якісних змін світової економіки. Сучасний світ, засвоївши уроки пандемії, стане більш мобільним, технологічним та вільним. Значного розвитку отримають інтернет-технологій, онлайн-торгівля, медицина та освіта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Максимова, Е. В. В. В. Морозов. COVID-19 и глобализация. *Инновации и инвестиции*. 2020. № 5. С. 86-90.
2. Ожегов, Сергей Иванович [Электронный ресурс] : Материал из Википедии — свободной энциклопедии : Версия 10326782, сохран. в 16:02 UTC 4 августа 2008 / Авторы Википедии // Википедия, свободная энциклопедия. Электрон. дан. Сан-Франциско: Фонд Викимедиа, 2008. Режим доступа: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=10326782>
3. Потапова, Р.К. Новые информационные технологии и философия. Санкт-Петербург. 2004. С.78-82.
4. Чумаков А.Н., Юрченко П. С. Коронавирус и глобализация: знание vs домыслы. *ЕВРАЗИЙСКАЯ ИНТЕГРАЦИЯ: экономика, право, политика*. 2020;14(3):112-122.

5. De Wit E., van Doremalen N., Falzarano D., Munster V.J. SARS and MERS: recent insights into emerging coronaviruses. *Nat. Rev. Microbiol.*, 2016, vol. 14, no. 8, pp. 523-534. doi: 10.1038/nrmicro.2016.81).